

*BOSNA I HERCEGOVINA
Federacija Bosne i Hercegovine
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON
Općina Maglaj*

*BOSNIA AND HERZEGOVINA
Federation of Bosnia and Herzegovina
ZENICA-DOBOK CANTON
The Municipality of Maglaj*

SMJERNICE EKONOMSKE I FISKALNE POLITIKE OPĆINE MAGLAJ ZA PERIOD 2020. - 2022. GODINA

Maglaj, maj 2019. godine

**Obradivač,
Služba za privredu, finansije/financije
i razvoj poduzetništva**

Na osnovu člana 17. Zakona o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH“, broj: 102/13, 9/14, 13/14, 08/15, 91/15, 102/15.....), Služba za privredu finansije i razvoj poduzetništva predlaže:

SMJERNICE EKONOMSKE I FISKALNE POLITIKE OPĆINE MAGLAJ ZA PERIOD 2020. - 2022. GODINA

UVOD

U skladu sa Zakonom o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine pripremljen je dokument Smjernice i ciljevi fiskalne politike za period 2020.-2022. što ima za cilj projekciju prihoda i primitaka i rashoda i izdataka za pripremu budžeta fiskalne 2020. godine.

Potrebno je napomenuti da je Služba za privredu, finansije i razvoj poduzetništva dužna dostaviti Načelniku općine Prijedlog smjernica do 15. maja tekuće godine, a Općinski načelnik donijeti iste do 31.maja tekuće godine. Obzirom da od strane Federalnog ministarstva finansija putem kantonalnog ministarstva finansija nisu dostavljene projekcije prihoda po osnovu indirektnih i direktnih poreza, a kako su u toku paralelni procesi u pripremi DOB-a za period 2020.-2022. godina, pri izradi Smjernica Služba za privredu, finansije i razvoj poduzetništva koristila je srednjoročne projekcije, godišnje procjene prihoda i primitaka, te rashoda i izdataka.

Ovaj dokument treba da odražava uticaj svih aktuelnih procesa iz okruženja, sa aspekta mogućih implikacija na fiskalni kapacitet Općine Maglaj, kao i da poboljša koordinaciju između Općinskog načelnika, i budžetskih korisnika za 2020. godinu.

Smjernice pokrivaju sljedeće ključne oblasti:

- Strateške ciljeve ekonomske i fiskalne politike,
- Makroekonomsku poziciju i pretpostavke,
- Osnovne pokazatelje ekonomske i fiskalne politike ,
- Pretpostavke društvenog i privrednog rznova za budžetsku i za slijedeće dvije godine
- Projekciju prihoda i primitaka budžeta.

Smjernice i ciljevi fiskalne politike Općine Maglaj za 2020. godinu definišu početna budžetska ograničenja za korisnike budžeta. U 2020. godini primjenom Zakona o porezu na dohodak i Zakona o porezu na dobit, reforma poreznog sistema je na određen način zaokružena, imajući u vidu i sve do sada provedene aktivnosti i donesene propise iz domena indirektnog oporezivanja.

Još jedan bitan cilj Smjernica je da osiguraju realan, sveobuhvatan i konsolidovan okvir planiranja rashoda i izdataka, čime se postiže funkcionalna povezanost provođenja sveukupnih aktivnosti u koncipiranju uravnoteženog okvira prihoda i primitaka i rashoda i izdataka za sve nivo vlasti Federacije Bosne i Hercegovine, uključujući budžet Federacije, kantona, općina i vanbudžetskih fondova, shodno odredbama Zakona o budžetima, koje je svakako neophodno posmatrati u najširem kontekstu, odnosno u kontekstu ukupnog fiskalnog kapaciteta.

Služba za privredu, finansije i razvoj poduzetništva predlaže Načelniku općine da se:

- usvoji ovaj Dokument kao predviđen prvi korak u procesu pripreme Budžeta za 2020. godinu,
- potvrde predložena ograničenja budžetske potrošnje za 2020. godinu, koja su data u Budžetskim instrukcijama br. 1 za izradu Dokumenta okvirnog budžeta za period 2020.-2022. (Preliminarni nacrt srednjoročnog budžeta) i rokovima za izradu budžeta Općine Maglaj za 2020. godinu.

Dokumentacionu osnovu za izradu Smjernica i ciljeva fiskalne politike Općine Maglaj za 2020-2022. godinu predstavljaju:

- Dostupni analitički materijali Ministarstva trezora i finansija BiH i Federalnog ministarstva finansija, kao i odgovarajući statistički pokazatelji i informacije,
- Izvršenje Budžeta Općine Maglaj za 2018. godinu,
- Pokazatelji koji se odnose na nivo ostvarenih prihoda i primitaka i aktuelnih pitanja izvršavanja Budžeta u proteklom periodu 2019. Godine,
- Dostupni podaci Privredne komore ZE-DO kantona, Federalnog zavoda za statistiku i Službe za zapošljavanje ZE-DO kantona,
- Publikacije Direkcije za ekonomsko planiranje BiH
- Uprava za indirektno oporezivanje, Odjeljenje za makroekonomsku analizu

Uvažavajući sve gore navedeno, Smjernice sadrže:

- Osnovne makroekonomske pokazatelje Federacije,
- Osnovne pokazatelje ekonomske i fiskalne politike Federacije,
- Osnovne makroekonomske pokazatelje ZDK
- Pretpostavke društvenog i privrednog razvoja za budžetsku i slijedeće dvije godine.
- Strateški ciljevi ekonomske i fiskalne politike i prioriteti Općine Maglaj u razdoblju 2020-2022. godina,
- Osnovni makroekonomski pokazatelji Općine Maglaj
- Procjena prihoda budžeta Općine Maglaj budžetsku i slijedeće dvije godine.

MAKROEKONOMSKI OKVIR FISKALNE POLITIKE

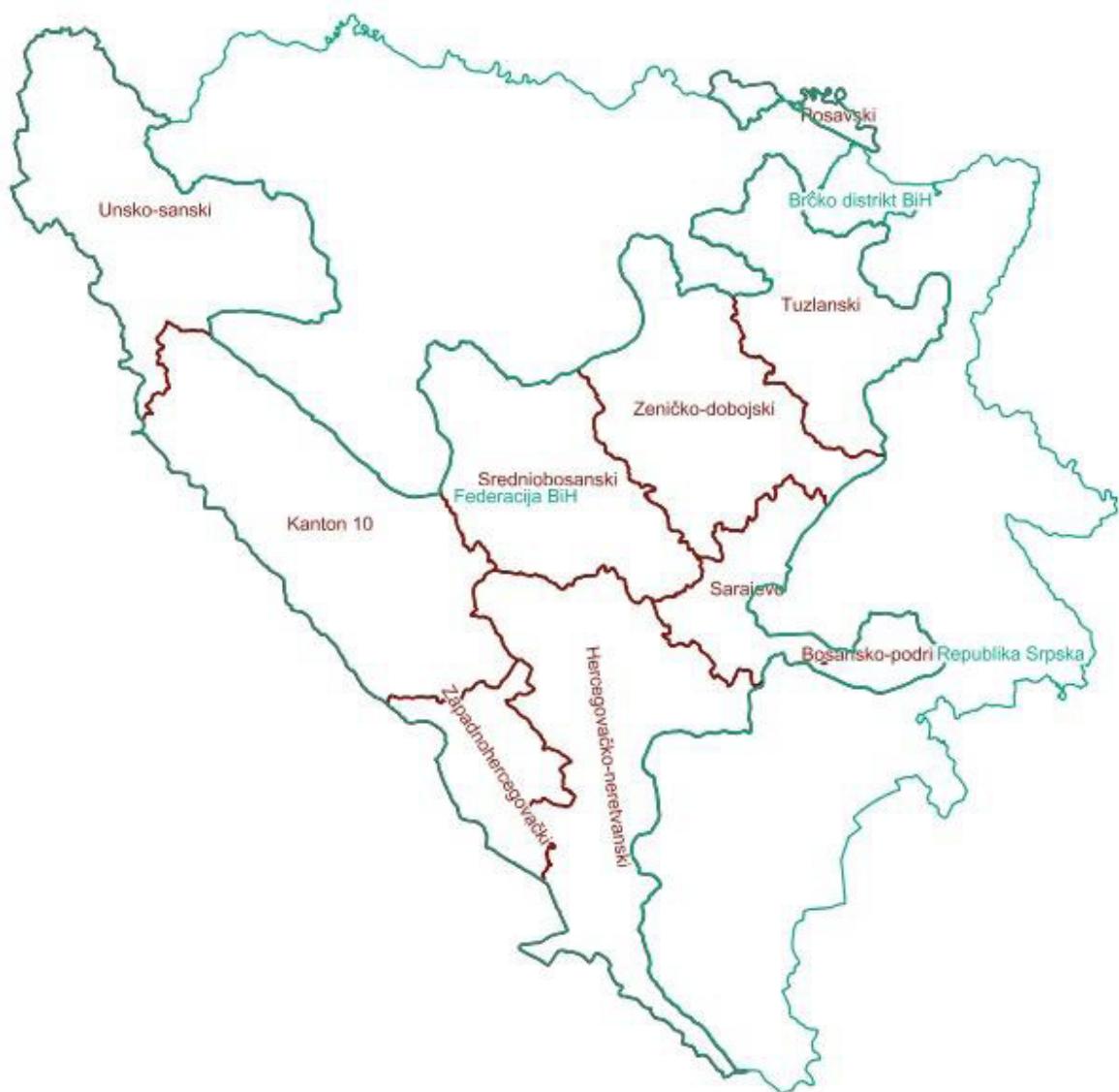
U ovom poglavlju se navode osnovni pokazatelji, po nivoima vlasti, koji su označili 2017. godinu i protekli period počev od 2014. godine.

FEDERACIJA BIH

MAKROEKONOMSKI POKAZATELJI F BIH U 2018. GODINI

Karta Federacije Bosne i Hercegovine sa kantonima

Karta: 1. Karta FBiH sa kantonima

Karta Federacije Bosne i Hercegovine sa općinama

Karta: 2. Karta FBiH sa općinama

2016. godina

Osnovni podaci FBiH

Površina u km ² :	26.109,7
Kantoni:	10
Općine:	79
Naseljena mjesta:	3.336
Stanovništvo:	2.206.231
Prirodni priraštaj:	-1.448
Gustina naseljenosti:	84,5
Neto plaća u KM:	839

Poreski prihodi u mil. KM:	345
Poreski prihodi P/C u KM:	156
Izvoz u mil. KM	6.260
Uvoz u mil. KM	10.925
Investicije u mil. KM	

Sažetak

Makroekonomski pokazatelji Federacije BiH u periodu 2014. -2017. godina izrađeni su na osnovu svih dostupnih i zvaničnih informacija koje objavljaju relevantne institucije u BiH i Federaciji BiH, kao i na osnovu drugih dostupnih materijala, uvažavajući pri tome međunarodne faktore koji utiču na ekonomski razvoj Federacije BiH.

Kretanja glavnih makroekonomskih pokazatelja u Federaciji BiH za period 2014. – 2017. godina prikazana su u Tabeli 1.

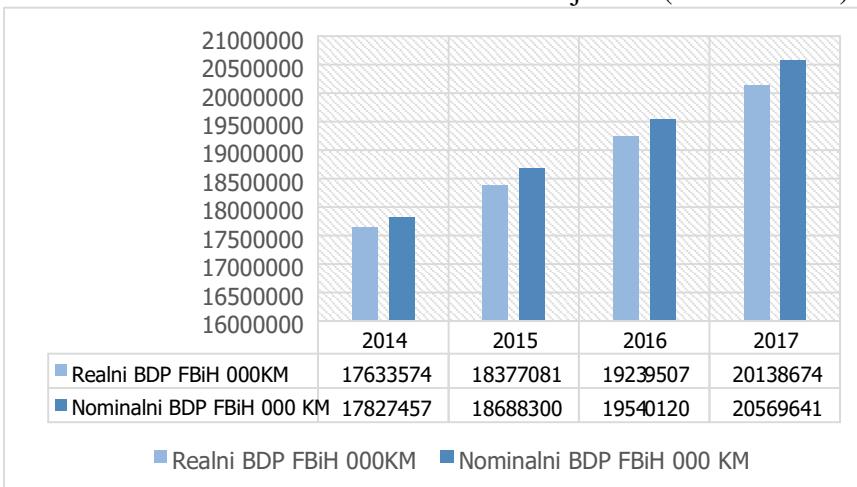
Tabela 1. Makroekonomski pokazatelji Federacije BiH (2014. - 2017.) u %

Naziv	2014	2015	2016	2017
BDP (realni rast)	1,5	3,1	2,9	3,1
Indeks industrijske proizvodnje	0,1	2,2	2,6	3,8
Izvoz roba	4,4	6,4	1,8	15,9
Uvoz roba	5,3	3,1	2,3	13,8
Pokrivenost uvoza izvozom	55,8	57,5	57,2	58,3
Stopa registrirane nezaposlenosti	46,9	46,4	45,2	41,5
Indeks potrošačkih cijena	-0,7	-0,7	-1,1	1,7

Izvor: Podaci FZS, obrada FMF

U Federaciji BiH je u periodu od 2014. -2017. godine zabilježen konstantan rast bruto društvenog proizvoda (BDP) po prosječnoj stopi od 2,7%. BDP po glavi stanovnika je u stalnom rastu kroz posmatrani period i na kraju 2016. godine iznosio je 8.857,0 KM dok je u 2014. godini iznosio 8.045,0 KM. Kretanja nominalnog i realnog BDP-a u Federaciji BiH u posmatranom periodu prikazana su na sljedećem grafikonu.

Grafikon 1. Nominalni i realni BDP Federacije BiH (2014. - 2017.)¹

Izvor: Podaci FZS, obrada FMF

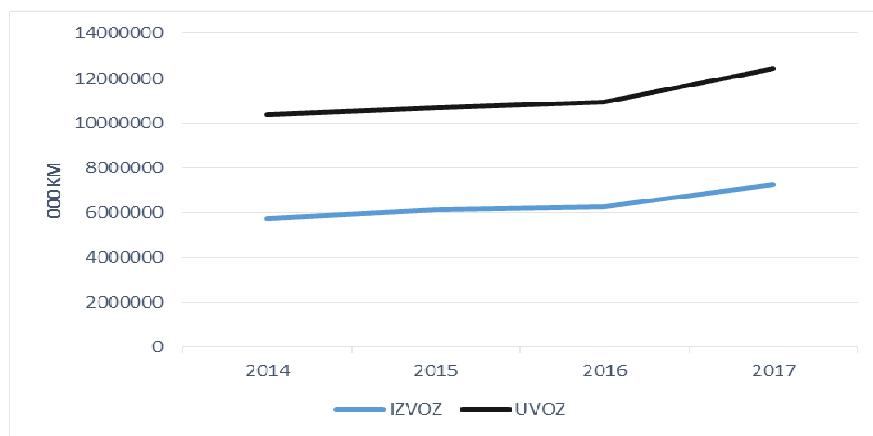
¹ Podaci za 2017. godinu su preliminarni podaci preuzeti iz Saopćenja FZS-a: Tromjesečni BDP- IV tromjesečje 2017. godine, broj 10.3.4., god. VI, objavljeno 30.3.2018. godine

Nominalni rast BDP-a u Federaciji BiH se kroz posmatrani period kretao po stopama od 2,6% u 2014. godini do 5,3% u 2017. godini.²

Indeks obima industrijske proizvodnje u Federaciji BiH se od 2014. - 2016. godine kretao po stopama od 0,1%, 2,2% te 2,6% respektivno. U 2017. godini indeks bilježi dalji rast po stopi od 3,8% u odnosu na prethodnu godinu. Detaljnija analiza industrijske proizvodnje u 2017. godini pokazuje da je proizvodnja u prerađivačkoj industriji, koja po strukturi ima najveći udio u ukupnoj industriji, bilježi rast od 4,6%. Najveći rast proizvodnje ostvaren je u sektoru rudarstva i to 9,8% (kao posljedica konsolidacije rudnika u Federaciji BiH) u odnosu na prethodnu godinu, dok je u sektoru snabdijevanja električnom energijom i plinom zabilježen pad od 2,3%. Naime, tokom 2017. godine došlo je do smanjenja proizvodnje u hidroelektranama uzrokovanog nepovoljnim hidrološkim uslovima, što je bio i ključni razlog pada proizvodnje u ovom sektoru.

Obim robne razmjene u Federaciji BiH se u ovome periodu povećavao i na izvoznoj i na uvoznoj strani. U 2017. godini stopa rasta izvoza u odnosu na prethodnu godinu iznosila je čak 15,9%, dok je u 2016. godini u odnosu na 2015. godinu ista stopa iznosila 1,8%. Porast izvoza posljedica je aktivnosti kojeprovodi Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, posebno u sferi izvoza poljoprivrednoprehrabrenih proizvoda, te uspostavljanja bilateralnih odnosa sa drugim državama (Republika Turska, Ruska Federacija). Slična su dešavanja pratila uvoznu stranu vanjskotrgovinskog bilansa, te je stopa rasta uvoza sa 2,3% u 2016. godini porasla na 13,8% u 2017. godini. Pokrivenost uvoza izvozom u 2014. godini iznosila je 55,8%, a u 2017. godini 58,3%. Kretanja izvoza i uvoza prikazana su na sljedećem grafikonu.

Grafikon 2: Kretanja izvoza i uvoza Federacije BiH (2014. – 2017.)

Izvor: Podaci FZS, obrada FMF

² Baza podataka UINO BiH, preuzeta od Agencije za statistiku BiH

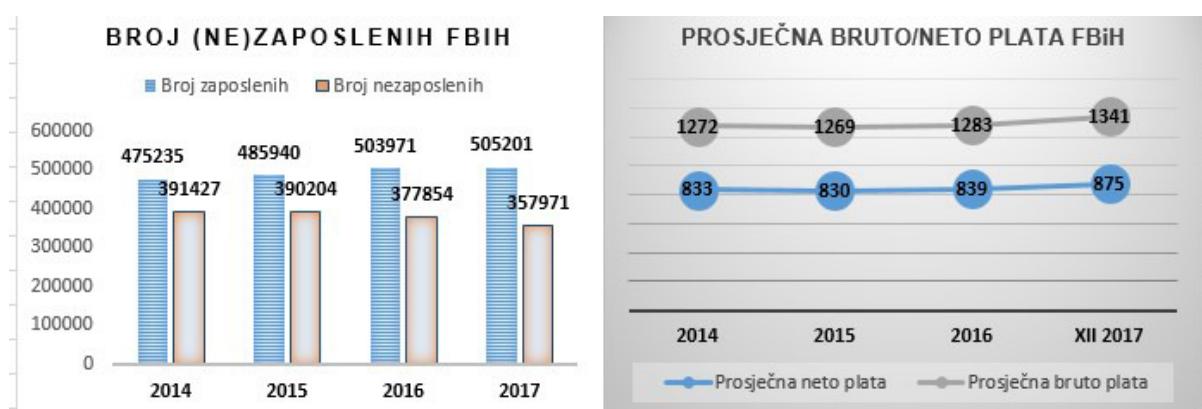
Kada je riječ o strukturi uvoza i izvoza po standardnoj međunarodnoj klasifikaciji, najveće učešće u izvozu Federacije BiH odnosi se na grupu industrijskih proizvoda razvrstanih po sirovinama mašine i transportna sredstva, te razni industrijski proizvodi.

Najznačajniji vanjskotrgovinski partner Federacije BiH je Evropska unija. Najveći izvozni partner je Njemačka, potom Hrvatska, Italija, Austrija i Slovenija. Kada je riječ o uvozu, izuzev Hrvatske, Njemačke i Italije, zemalja EU, među prvih pet partnera nalaze se i Srbija i Kina.

U 2014., 2015. i 2016. godini u Federaciji BiH zabilježen je prosječan pad potrošačkih cijena po stopama od 0,7%, 0,7% i 1,1% respektivno, dok je u 2017. godini zabilježen rast po stopi od 1,7%.⁷

Rast ukupnog nivoa cijena ostvaren je u gotovo svim odjeljcima CPI indeksa ali je naznačajniji doprinos inflaciji bio u odjeljcima prevoza, alkoholnih pića i duhana, hrane i bezalkoholnih pića. Rast cijena prevoza bio je potaknut je rastom cijena sirove nafte na svjetskom tržištu, dok je rast cijena duhana posljedica nastavka harmonizacije akciza na cigarete i duhan sa legislativom Evropske unije.

Grafikon 3 i 4: Pokazatelji tržišta rada Federacije BiH (2014. - 2017.)

Izvor: FZS, Mjesečni statistički pregled FBiH , februar 2018.g., Porezna uprava FBiH, obrada FMF

Broj zaposlenih lica u Federaciji BiH uvećan je u gotovo svim područjima djelatnosti u kojima je glavni pokretač otvaranja novih radnih mjeseta bio rast privatne potrošnje. Najznačajniji doprinos rastu bio je u djelatnostima prerađivačke industrije, trgovine na veliko i malo, te u djelatnosti pružanja smještaja i pripreme i usluživanja hrane. Registrovana stopa nezaposlenosti u Federaciji BiH u posmatranom periodu se kretala od 46,9% u 2014 godini do 41,5% u 2017. godini.³

³ Stopa nezaposlenosti izračunata je kao odnos broja nezaposlenih prema ukupnom broju aktivnog stanovništva (zaposleni+nezaposleni), a prema podacima FZS-a

Projekcije makroekonomskih pokazatelja

Bosna i Hercegovina protekle godine je mnogo više robe uvozila nego izvozila. Iako je, prema podacima Vanjskotrgovinske komore BiH, nastavljen pozitivan trend povećanja izvoza, zbog povećanja uvoza vanjskotrgovinski deficit nije smanjen.

Naša zemlja je u prvih 11 mjeseci 2018. godine ukupno izvezla robu u vrijednosti od 11 milijardi i 298 hiljada KM, a uvezla u vrijednosti od više od 18 milijardi KM.

Kao najznačajnijeg partnera u vanjskotrgovinskoj razmjeni BiH, izdvojila je EU, 72,60% izvoza i 68,60% uvoza. Na tržište EU, izvezeno je robe u vrijednosti od 4,35 milijarde KM, a uvezeno u vrijednosti od 6,28 milijarde KM. Izvoz je povećan za 13,61%, a uvoz za 5,65%. Najznačajniji partner po obimu razmjene iz Europske unije je Hrvatska. U prvih šest mjeseci 2018. godine u usporedbi sa istim razdobljem prethodne godine, došlo je do povećanja ukupnog izvoza proizvoda u Hrvatsku za 16,57%, dok je uvoz povećan za 10,26%. Najznačajniji vanjskotrgovinski partner iz CEFTA regije po obimu razmjene Srbija sa kojom BiH i dalje bilježi visok deficit sa tendencijom smanjenja zadnje dvije godine.

U takozvanim 'ostalim tržištima' ili 'trećim zemljama' najznačajniji vanjskotrgovinski partner BiH je Turska, zatim Ruska Federacija.

Izvoz u Tursku iznosio je 191 milijuna KM i veći je u odnosu na prethodnu godinu za 1,55%. Uvoz iz Turske povećan je za 16,22% i iznosio je oko 363 milijuna KM. Pokrivenost uvoza izvozom smanjena je za 7,20% i iznosila je 52,80%.

U 2018. godini prosječna mjesecna isplaćena neto plaća po zaposlenom u Federaciji BiH iznosi 889 KM i nominalno je viša za 3,4 posto u odnosu na 2017. godinu.⁴

U 2018. godini prosječna mjesecna isplaćena bruto plaća po zaposlenom u Federaciji BiH iznosi 1.365 KM i nominalno je viša za 3,6 posto u odnosu na 2017. godinu.⁵

Projekcije makroekonomskih pokazatelja za period 2015. - 2021. godina u Federaciji BiH su kreirane unutar Federalnog ministarstva finansija . Model BDP-a za Federaciju BiH sažeto je prikazan u narednoj tabeli.

Tabela 2. Projekcije makroekonomskih pokazatelja u Federaciji BiH (2018. - 2021.), u 000KM

God.	Nominalni BDP FBiH	% rasta	Realni BDP FBiH (g/g)	Realni BDP (bazna godina) ²¹	% rasta	BDP deflator
2015	18.688.300,0	4,8	18.377.081,0	18.688.300,0	3,1	100,0
2016	19.540.120,0	4,6	19.239.507,1	19.239.507,1	2,9	101,6
2017	20.569.640,5	5,3 ²²	20.138.674,1	19.828.852,8	3,1	103,7
2018	21.197.000,0	3,1	20.780.000,0	20.460.000,0	3,2	103,6
2019	21.580.000,0	1,8	21.470.000,0	21.138.000,0	3,3	102,1
2020	21.920.000,0	1,6	22.220.000,0	21.878.000,0	3,5	100,2
2021	22.500.000,0	2,6	23.000.000,0	22.710.000,0	3,8	99,1

Izvor: Federalno ministarstvo finansija

⁴ Službene novine FBiH, broj 13/19 od 27.02.2019. godine

⁵ IBID

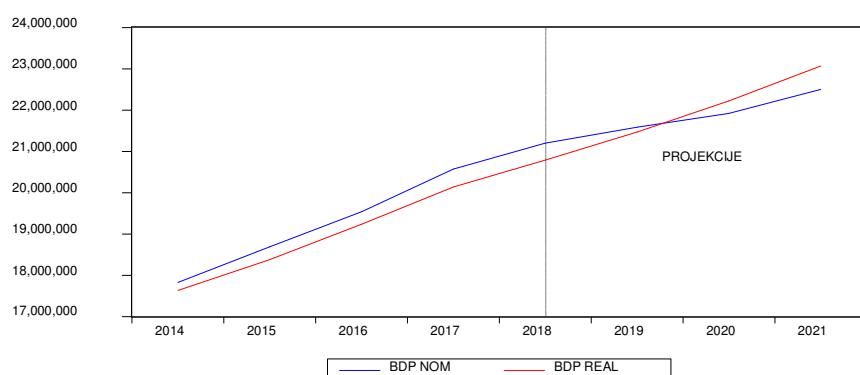
Na osnovu dobivenih kratkoročnih projekcija, uz prepostavku nastavka produbljivanja trgovinskih veza u oblasti izvoza poljoprivrednih proizvoda prema glavnim trgovinskim partnerima, izrađene su i srednjoročne projekcije BDP-a Federacije BiH (2020. i 2021. godina). Pri kalkulacijama srednjoročnih projekcija, u obzir je uzet i očekivani priliv investicija kroz aktivaciju sredstava koja se očekuju u domenu ulaganja u infrastrukturu i turizam, te se u 2020. godini očekuje realni rast po stopi od 3,5%, a u 2021. godini po stopi od 3,8%.

Očekivane projekcije uporište imaju u očekivanom nastavku trenda pozitivnih kretanja u svijetu i neposrednom okruženju, te internim dinamikama u smislu provođenja strukturnih reformi. Domaća tražnja bi trebala biti glavni pokretač ekonomskog rasta.

Naime, povećanje ukupne ekonomske aktivnosti u zemlji uz očekivano povećanje industrijske proizvodnje i građevinskih radova praćeno povećanjem broja zaposlenih i prihoda od izvoza, trebalo bi rezultirati povećanjem raspoloživog dohotka, odnosno povećanjem privatne potrošnje.

Kretanje ukupnog nivoa cijena u Federaciji BiH u periodu od 2018. -2021. se projicira po stopama od 3,6%, 2,1%, 0,2%, te -0,9% respektivno. Rast cijena će u najvećoj mjeri odrediti kretanja cijena na svjetskom tržištu energenata (naročito sirove nafte), te domaći faktori koji određuju nivo inflacije: nastavak postepenog povećanja akciza na duvan i cigarete od januara 2018. godine (harmonizacija akcizne politike u BiH sa politikom akciza na cigarete u EU)⁶, kao i poskupljenje tečnih goriva od februara 2018. godine. Očekuje se ublažavanje kratkoročnih inflantornih pritisaka u narednom srednjoročnom periodu, uslijed napretka zemlje ka EU članstvu i ublažavanja međunarodnih odnosa. Grafikon u nastavku prikazuje trend kretanja nominalnog i realnog BDP-a Federacije BiH za prethodni period, kao i elaborirane kratkoročne i srednjoročne projekcije.

Grafikon 5. Prikaz trenda kretanja nominalnog i realnog BDP-a FBiH (2014. - 2021), 000KM

Izvor: Federalno ministarstvo finansija

Glavni rizici za ostvarenje ovih projekcija se mogu klasifikovati u dvije grupe i to na eksterne i interne.

⁶ Povećanje akciza na cigarete i duhan od 01.01.2018. godine. Minimalna akciza za pakovanje cigareta od 20 komada iznosi 2,60 KM, a specifična akciza 1,50 KM za isto pakovanje. Akciza na duhan za pušenje iznosi 104 KM po kilogramu. Izvor: Odluka o utvrđivanju specifične i minimalne akcize na cigarete i iznos akcize na duhan za pušenje za 2018. godinu. Pored toga, povećanje cijena cigareta određenih proizvođača cigareta može biti i posljedica promjene poslovne politike proizvođača cigareta

Pri čemu eksterno okruženje se odnosi na poliku domaće ekonomije koja bi dovela do slabljenja do izvozne tražnje, a samim tim do smanjenja izvoza na tržišta zemalja EU.

S druge strane, interni rizici se uglavnom odnose na donošenje odluka i formiranje vlasti u komplikovanom ustvanom uređenju BiH, a što se reflektuje na neprovođenju reformskih procesa u svim sferama života.

EKONOMSKA I FISKALNA POLITIKA

Fiskalnu i poreznu politiku u 2018. godini i u narednom periodu karakteriše nastavak provođenja mjera Reformske agende i preuzetih obaveza iz Pisma namjere sa MMFom, sa fokusom na stvaranje povoljnog poslovnog okruženja kroz smanjenje cijene rada, rasterećenje privrede kroz restrukturiranje poreznog sistema, smanjenje poreznog duga, povećanje discipline poreznih obveznika, kreiranje stabilnog poreznog sistema koji ima za cilj da poveća direktnе investicije, te približavanje istog standardima Europske unije.

Imajući u vidu visok nivo poreznog duga, koji prema podacima Porezne uprave FBiH iznosi oko 1,5 milijarde KM, primjenjivan je Zakon o visini stope zatezne kamate na javne prihode koji daje pravo otpisa zateznih kamata na javne prihode ukoliko se izmiri glavni dug do određenog datuma, što je imalo značajan efekat na smanjenje duga za 200 mil. KM. Usvajanjem novog Zakona o izmjeni i dopuni zakona o visini stope zatezne kamate na javne prihode⁷ produžen je rok do 05.05.2019.godine.

Složen sistem organizacije porezne administracije i visok stepen decentralizacije funkcija i procesa odlučivanja, doprinose njenoj neefikasnosti i lošoj usluzi poreznim obveznicima. Stoga će se i u periodu 2019 -2021.godine nastaviti sa aktivnostima provođenja reforme Porezne uprave Federacije kroz izmjene pravnih prepostavki koje će omogućiti racionalnije i efikasnije djelovanje Porezne uprave.

Također, kao i u proteklom periodu, nastavlja se kontinuirano provođenje aktivnosti na pojačanom inspekcijskom nadzoru s ciljem poticanja poštivanja propisa u cilju poboljšanja porezne discipline, suzbijanja sive ekonomije, te postizanja efikasnije naplate javnih prihoda.

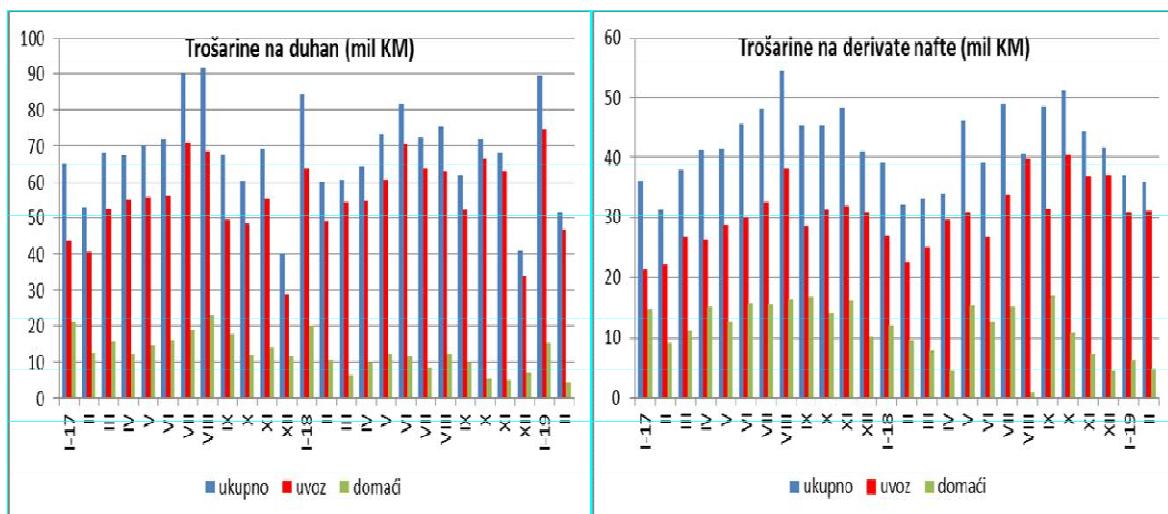
U oblasti pripadnosti i raspodjele javnih prihoda provode se kontinuirano aktivnosti analize efekata postojećih zakonskih rješenja i analize inicijativa korisnika za izmjene istih, sa ciljem davanja prijedloga za poboljšanje vertikalne i horizontalne raspodjele prihoda od indirektnih poreza i sistema izjednačavanja, koji će pružiti osnov za pripremu novog Zakona o pripadnosti javnih prihoda u FBiH.

Realizacija prezentiranih mjera zavisiće prije svega od političke stabilnosti i institucionalne spremnosti nosioca aktivnosti, kao i drugih nepredviđenih događaja koji bi eventualno usporili i/ili odgodili realizaciju istih.

U prva dva mjeseca 2019. godine zabilježen je rast neto prihoda od indirektnih poreza od 5,2%. Budući da su izmjene Zakona o porezima, koje su podrazumijevale povećanje stope namjenske cestarine, u primjeni od 1.2.2018. naplata prihoda u januaru 2019. sadrži efekte primjene Zakona. Isključivanjem efekata povećanja namjenske cestarine i pripadajućeg PDV-a stopa rasta neto prihoda od indirektnih poreza iznosi 3%. Rast prihoda od indirektnih poreza opterećen je lošim trendovima u naplati poreza. Nakon rasta prihoda od poreza u januaru 2019., u februaru je došlo do pada prihoda od 4,6%, što je ukupnu naplatu trošarina svelo na razinu iz 2018. godine. Nakon snažnog rasta naplate trošarina na duhanske prerađevine u januaru 2019.

⁷ Službene novine Federacije BiH, broj 34/18 od 04.05.2018. godine

godine, koji je uključio i efekte uplate razlike poreza nakon povećanja specifičnog poreza na cigarete i rezani duhan od 1.1.2019. godine, u februaru je zbog povećanja maloprodajnih cijena cigareta došlo do pada potrošnje, a time i pada prihoda od poreza od 13,8%. Slabija naplata trošarina u februaru je imala za posljedicu negativni rast ukupno naplaćenih poreza na duhan od 1,9%. Na Grafikonu primjećuje se postupno smanjivanje naplate domaće poreza na duhan, osim u januaru 2019. godine, što može povezati sa velikim zalihamama neprodanih prerađevina na koje se morala platiti razlika poreza.

Grafikon: 6. Porez na duhan i naftne derivate

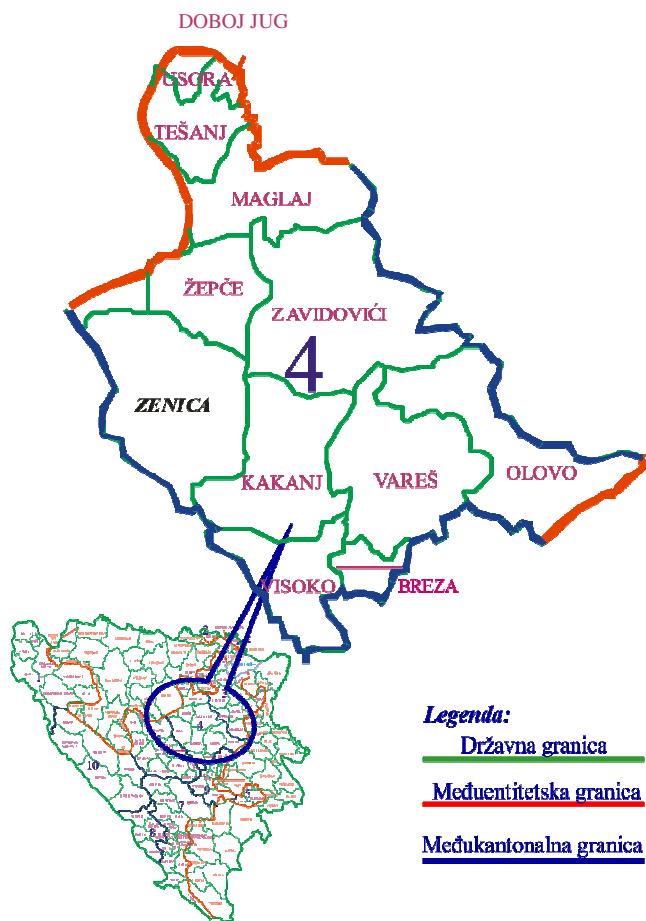
S obzirom na činjenicu da je Rafinerija u remontu od polovine januara do dalnjeg, pad prometa, a time i naplate poreza i cestarine na domaće derivate nafte, je očekivan. Imajući to u vidu očekivana je supstitucija domaćih derivata derivatima iz uvoza. Na Grafikonu primjećuje se naglo smanjivanje naplate domaćih poreza na derivate nafte u proteklih pet mjeseci, te rast značajnosti prihoda od poreza na uvezene derivate nafte u strukturi ukupnih prihoda.⁸

⁸ Odjeljenje za makroekonomsku analizu Upravnog odbora Uprave

ZENIČKO - DOBOJSKI KANTON

2017. godina

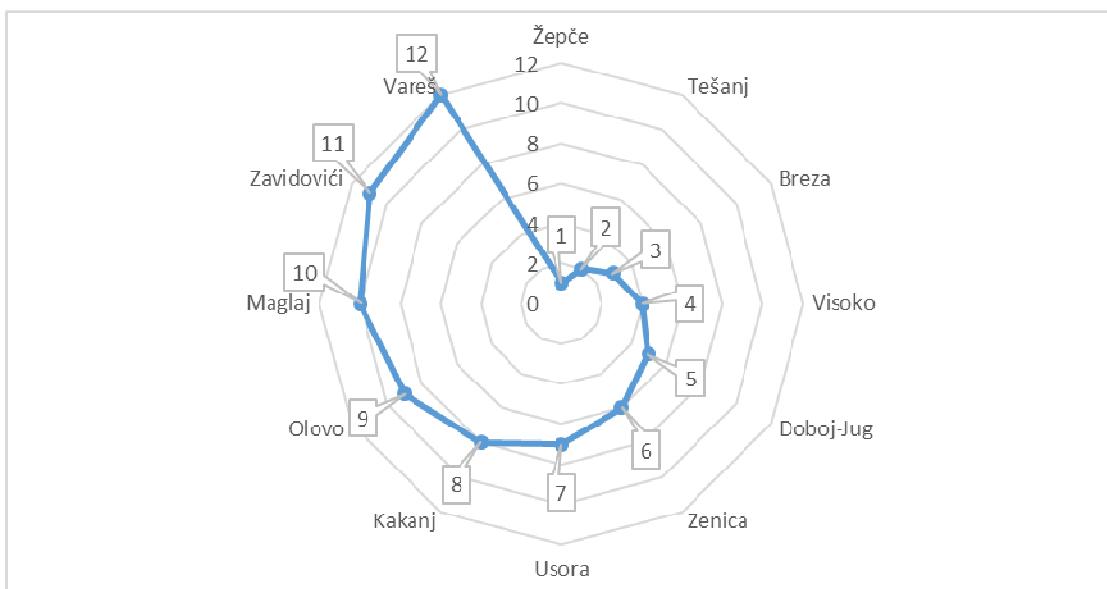
Osnovni podaci	
Površina u km ₂	3.344,1
Općine	12
Naseljena mjesta	619
Stanovništvo	360.093
Prirodni priraštaj	48
Gustina naseljenosti	107,7
Neto plaća u KM	737
Poreski prihodi u mil. KM	53
Poreski prihodi P/C u KM	147
Izvoz u mil. KM	1.483
Uvoz u mil. KM	1.643
Investicije u mil. KM	-

MAKROEKONOMSKI POKAZATELJI U ZENIČKO-DOBOJSKOM KANTONU U 2017. GODINI

Po izračunu indeksa razvijenosti FZZPR-a u 2017. godini na 1. mjestu po rangu razvijenosti unutar Zeničko-dobojskog kantona je općina Žepče, dok je na posljednjem mjestu općina Vareš.

Grafikon 7. Nivo razvijenosti po općinama ZDK 2017

Izvor: : (Federalni zavod za statistiku, 2018) Obrada: Federalni zavod za programiranje razvoja

Prema podacima Porezne uprave FBiH, u 2017. godini u Federaciji BiH, poreski prihodi kantona (porezi građana i porez na dohodak) iznose 358.871 hilj. KM, što je u odnosu na prethodnu godinu više za 4,1 % (prihodi u 2016. godini su iznosili 344.606 hilj. KM). Poreski prihodi po glavi stanovnika (prisutni broj stanovnika) u FBiH iznose 163 KM i viši su za 4,4 % u odnosu na prethodnu godinu.

U Zeničko - dobojskom kantonu u 2017. godini ostvareni su poreski prihodi u iznosu od 53 mil. KM, što je u odnosu na prošlu godinu više za 10,2%.

Najviši poreski prihodi ostvareni su u Zenici u iznosu od 19,3 mil. KM, a najniži u općini Dobojski Jug u iznosu od 613 hilj. KM.

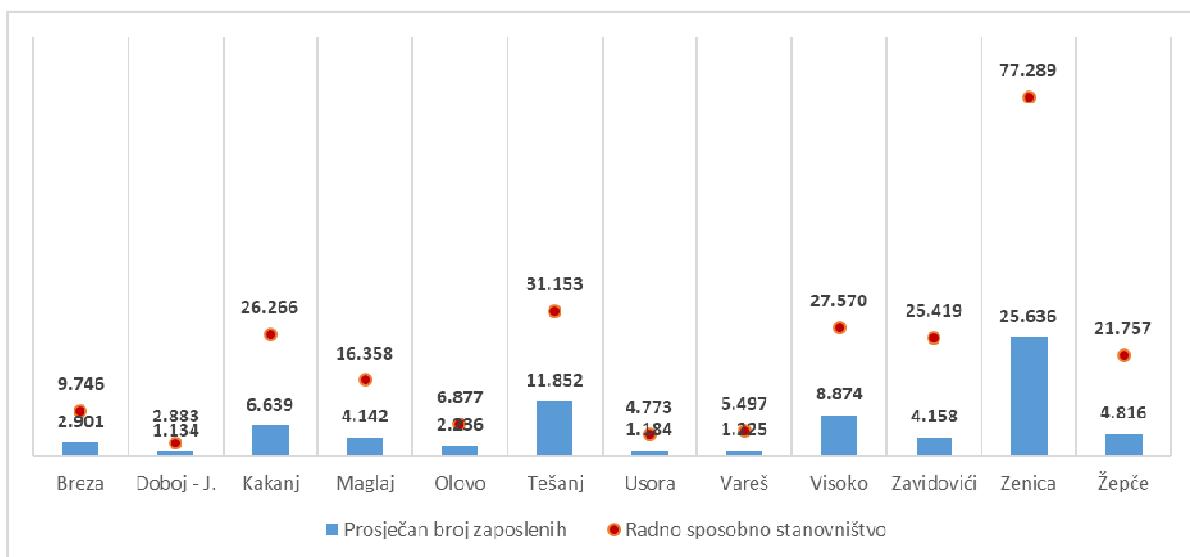
Poreski prihodi po glavi stanovnika (prisutni broj stanovnika) u Zeničko dobojskom kantonu iznose 147 KM, što je u odnosu na prošlu godinu više za 10,5% i što je 84,0% u odnosu na prosjek FBiH.

Najviši poreski prihodi po glavi stanovnika ostvareni su u Brezi u iznosu od 213 KM, a najniži u općini Zavidovići u iznosu od 97 KM.

U 2017. godini u FBiH ostvaren je prosječan broj zaposlenih u iznosu od 467.894, što je u odnosu na isti period prethodne godine više za 2,2% ili 9.921 zaposlena lica. U ZDK broj zaposlenih iznosi 74.796 što je u odnosu na prethodnu godinu više za 2.690 ili 3,7%. Broj zaposlenih u ZDK učestvuje u ukupnom broju zaposlenih u FBiH sa 16,0%.

Povećanje broja zaposlenih zabilježeno je u većini općina, najviše u Usori za 23,7%, Dobojskom Jugu za 6,8% i Visokom za 5,6% dok je najveći pad broja zaposlenih zabilježen u Žepču za 3,4% i Varešu za 3,2%.

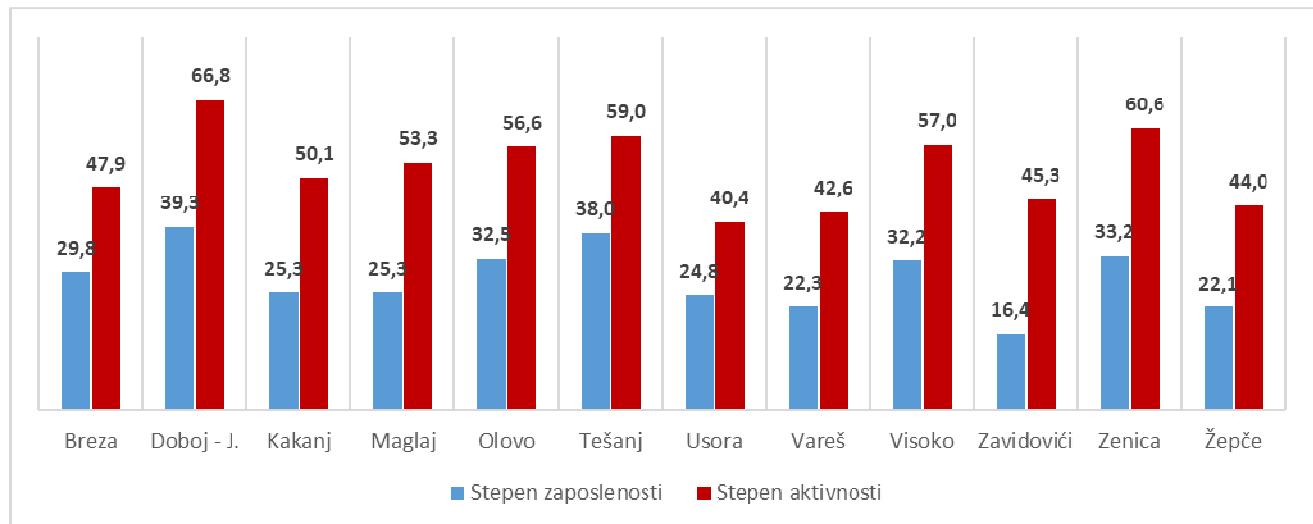
Grafikon 8. Prosječan broj zaposlenih i radno sposobno stanovništvo po općinama ZDK 2017

Izvor: : (Federalni zavod za statistiku, 2018) Obrada: Federalni zavod za programiranje razvoja

Stepen registrovane zaposlenosti u ZDK po EU metodologiji, tačnije po metodologiji Međunarodne organizacije rada (ILO) - broj zaposlenih u odnosu na radno sposobno stanovništvo, iznosi 27,3 % što je u odnosu na prethodnu godinu više za 0,6 procentnih poena (stepen zaposlenosti u FBiH iznosi 30,2%).

Grafikon 9. Stepen zaposlenosti i stepen aktivnosti stanovništva po općinama ZDK 2017

Prosječan registrovan broj nezaposlenih lica u FBiH u 2017. godini iznosi 357.971 što je manje za 19.883 ili 5,3% u odnosu na 2016. godinu. Registrovana nezaposlenost u ZDK u 2017. godini iznosi 63.828 lica koja traže zaposlenje, što je u prosjeku manje za 3.765 ili 5,6% u odnosu na prethodnu godinu. Broj nezaposlenih u ukupnom broju nezaposlenih u FBiH iznosi 17,8%.

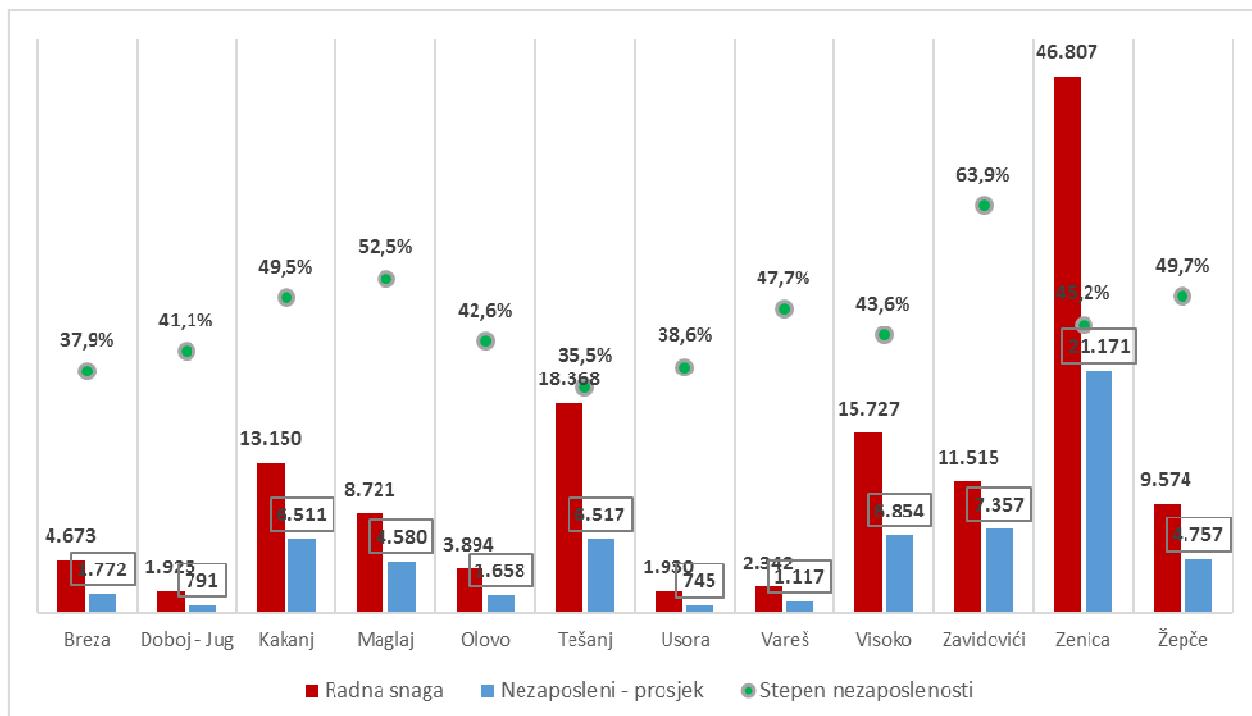
Najveći prosječan broj nezaposlenih lica registriran je u općinama Zenica (5,9% od ukupnog broja nezaposlenih u FBiH) i Zavidovići (2,1%), dok je najmanji broj nezaposlenih osoba registrovan u općinama Doboj - Jug (0,2%) i Usora (0,2% od ukupnog broja nezaposlenih u FBiH).

Smanjenje broja nezaposlenih registrirano je u skoro svim općinama ZDK, a najviše općinama Usora za 15,8%, i Doboj-Jug za 12,7%, a najmanje u Žepču za 4,5%, dok je jedino povećanje prosječnog broja nezaposlenih zabilježeno u općini Zavidovići za 2,4% u odnosu na prethodnu godinu.

Stepen nezaposlenosti, prema registrovanim podacima, u odnosu na radnu snagu u FBiH u 2017. godini iznosi 43,3%, a u ZDK 46,0%.

Stepen nezaposlenosti prema registrovanim podacima, radna snaga i prosječan broj nezaposlenih po općinama u ZDK u 2017. godini daju se u slijedećem pregledu:

Grafikon 10. Stepen nezaposlenosti radna snaga i broj nezaposlenih po općinama ZDK 2017

U 2017. godini u FBiH ostvaren je rast fizičkog obima industrijske proizvodnje po stopi od 3,8%, dok je u Zeničko-dobojskom kantonu ostvaren rast fizičkog obima industrijske proizvodnje po stopi od 0,7%. Prema područjima i oblastima KD-a najveći doprinos rastu fizičkog obima industrijske proizvodnje ovog kantona ima vađenje ruda i kamena (rast za 31,7%).

Tabela 3. Indeksi industrijske proizvodnja prema GIG, KD BiH 2010 ZDK 2017

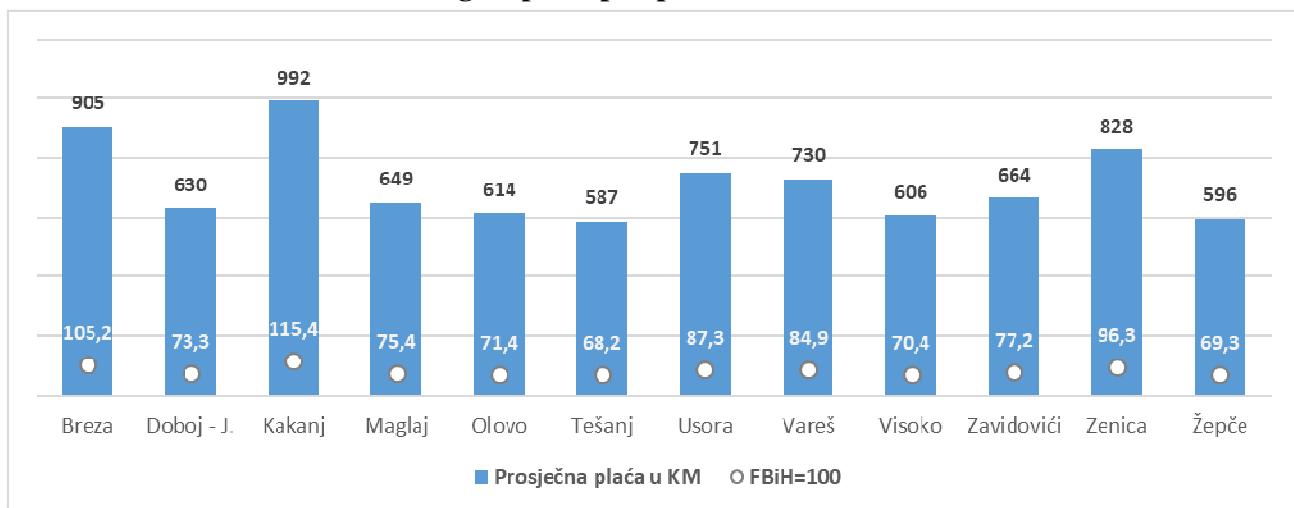
	2017/2016	
	Federacija BiH	Zeničko - dobojski
INDUSTRIJA - UKUPNO	103,8	100,7
PREMA GLAVNIM INDUSTRIJSKIM GRUPACIJAMA		
Intermedijarni proizvodi	103,8	83,0
Energija	101,8	118,6
Kapitalni proizvodi	105,6	97,9
Trajni proizvodi za široku potrošnju	104,8	128,9
Netrajni proizvodi za široku potrošnju	105,5	113,9

PREMA PODRUČJIMA I OBLASTIMA KD-a		
Vađenje ruda i kamena	109,8	131,7
Prerađivačka industrija	104,6	94,7
Proizvodnja i snabdijevanje/opskrba električnom energijom i plinom	98,1	116,2

U 2017. godini u FBiH prosječna mjesecna isplaćena neto plaća iznosi 860 KM i viša je za 2,5% u odnosu na prethodnu godinu. U ZDK prosječna neto plaća iznosi 737 KM što je više za 1,0% u odnosu na 2016. godini i što je 85,7% u odnosu na prosjek FBiH.

Povećanje prosječne mjesecne plaće zabilježeno je u svim općinama ZDK, a u FBiH najviše u općinama Gračanica za 7,9% i Čelić za 5,9%, u odnosu na prethodnu godinu.

Grafikon 11. Pregled plaća po općinama ZDK 2017

Izvor:(Federalni zavod za statistiku, 2018) Obrada: Federalni zavod za programiranje razvoja)

Ukupan broj penzionera u FBiH u decembru 2017. godine iznosi 412.539, što je za 0,8% više nego u prethodnoj godini.

U ZDK broj penzionera u decembru 2017. godine iznosi 61.943 što je za 0,7% više u odnosu na prethodnu godinu, sa učešćem od 15,0% u odnosu na ukupan broj penzionera u FBiH. Broj penzionera se povećao u skoro svim općinama ZDK, najviše u Maglaju za 1,9% i Kaknju za 1,5%, dok je jedino smanjenje zabilježeno u Varešu za 1,5% u odnosu na prethodnu godinu.

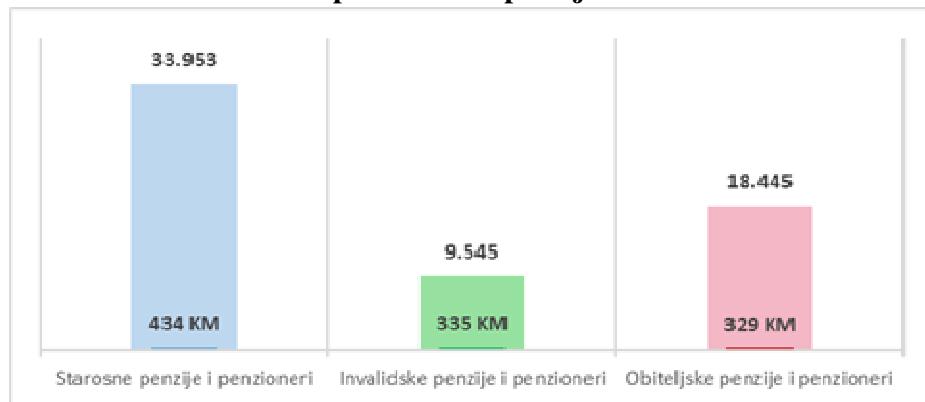
Prosječna isplaćena penzija u FBiH u decembru 2017. godine iznosi 372 KM, što je više za 0,7 %, dok u ZDK prosječna isplaćena penzija iznosi 387 KM što je više za 1,4% u odnosu na prethodnu godinu.

Povećanje prosječne isplaćene penzije zabilježeno je u skoro svim općinama ZDK, najviše u Kakanju za 2,6% i Brezi za 2,2% u odnosu na prethodnu godinu.

Tabela 4. Broj penzionera i iznos penzija po općinama ZDK 2017

Općine	Broj penzionera	Ukupan iznos isplaćenih penzija/mirovina	Prosječna penzija/mirovina u KM
Breza	2.934	1.202.141	410
Doboj - Jug	942	315.417,34	335
Kakanj	6.051	2.634.362	435
Maglaj	3.416	1.199.152	351
Olovo	2.062	762.585	370
Tešanj	5.131	1.759.658	343
Usora	466	153.053,17	328
Vareš	2.036	771.852	379
Visoko	7.484	2.928.535	391
Zavidovići	5.648	1.957.505	347
Zenica	21.810	8.922.938	409
Žepče	3.963	1.393.812	352
Zeničko - dobojski	61.943	24.001.009	387
Federacija BiH	346.538	139.867.321	404
UKUPNO PIO FBiH	412.539	153.296.466	372

Grafikon 12. Vrste penzionera i penzija u ZDK 2017.

Izvor podataka: (Federalni zavod za mirovinsko i invalidsko osiguranje Mostar, 2018) Obrada: Federalni zavod za programiranje razvoja

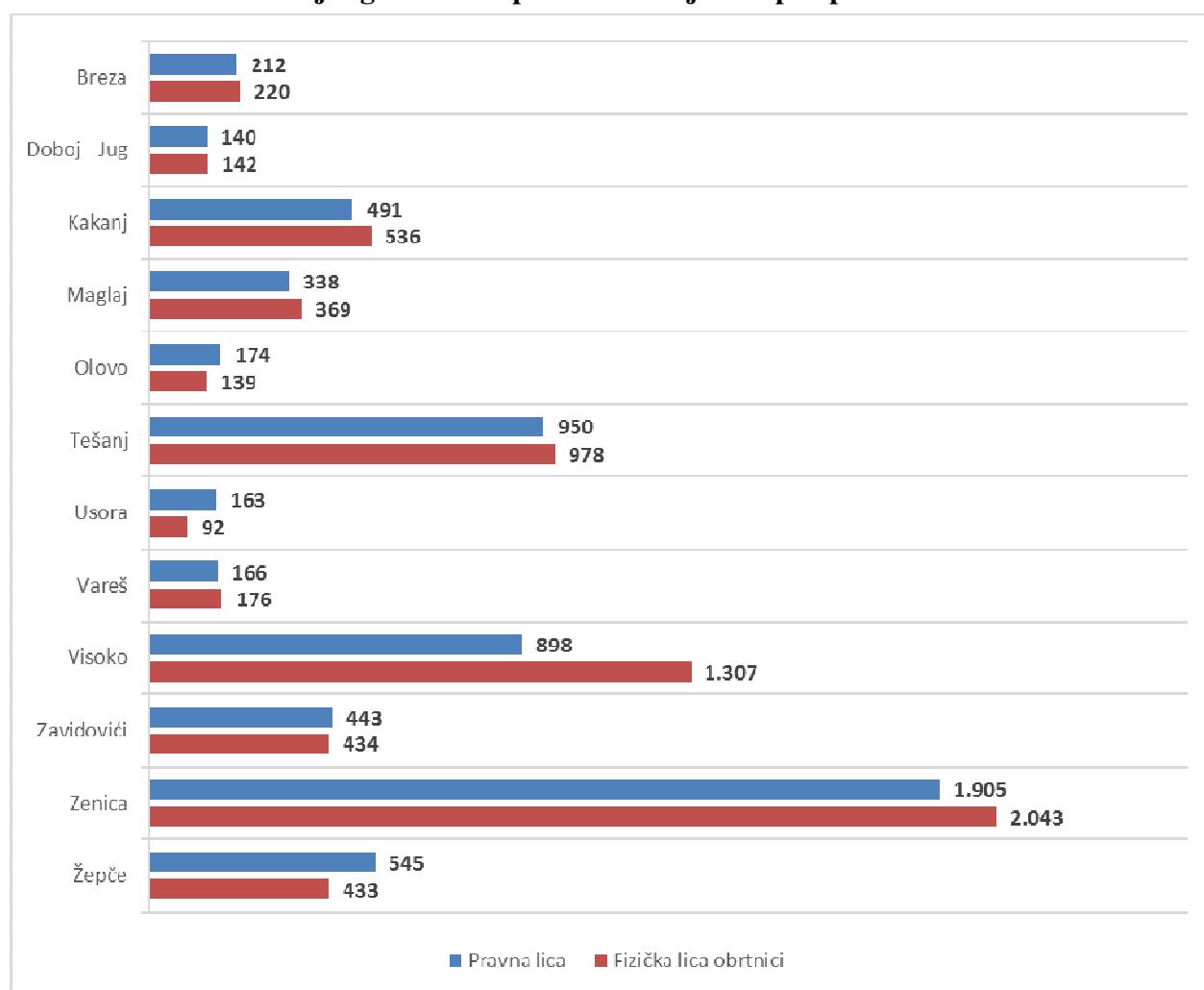
Prema statističkim podacima ukupan broj poslovnih subjekata u FBiH na dan 31.12.2017. godine iznosi 105.961, što je više za 0,8 % u odnosu na prethodnu godinu. Ukupan broj poslovnih subjekata u ZDK iznosi 13.294 i viši je za 208 ili 12,5% u odnosu na prethodnu

godinu. Broj poslovnih subjekata u ZDK učestvuje u ukupnom broju poslovnih subjekata u Federaciji BiH sa 12,5%.

Registrovan broj pravnih lica u FBiH na dan 31.12.2017. godine iznosi 57.143, što je više za 3,0% u odnosu na prethodnu godinu, dok u ZDK broj registrovanih pravnih lica iznosi 6.425, što je u odnosu na prethodnu godinu više za 113 ili 1,8%. Broj registrovanih pravnih lica u ZDK učestvuje u ukupnom broju registrovanih pravnih lica u Federaciji BiH sa 11,2%.

Broj registrovanih fizičkih lica – obrtnika u FBiH, sa stanjem na dan 31.12.2017. godini iznosi 48.818 što je manje za 1,6% u odnosu na prethodnu godinu, dok u ZDK broj registrovanih obrtnika iznosi 6.869 što je više za 95 ili 1,4% u odnosu na 2016. godinu. Broj registrovanih fizičkih lica obrtnika u ZDK učestvuje u ukupnom broju registrovanih fizičkih lica - obrtnika u Federaciji BiH sa 14,1%.

Grafikon 13. Broj registrovanih poslovnih subjekata po općinama ZDK 2017

Izvor podataka: (Federalni zavod za statistiku, 2018) Obrada: Federalni zavod za programiranje razvoja

U 2017. godini u Federaciji BiH ostvaren je izvoz u ukupnom iznosu od 7.255 mil. KM što je za 15,9% više u odnosu na izvoz u 2016. godini. U ZDK izvoz iznosi 1.483 mil. KM što je za 6,3% manje u odnosu na prethodnu godinu. Izvoz ZDK-a učestvuje u ukupnom izvozu FBiH sa 20,4%.

Povećanje izvoza zabilježeno je u polovini općina ZDK, a najviše u Usori za 27,4%, Maglaju za 25,7% i Zavidovićima za 16,0% dok je najveće smanjenje izvoza zabilježeno u općinama Visoko za 49,7%, i Dobojski Jug za 6,9%.

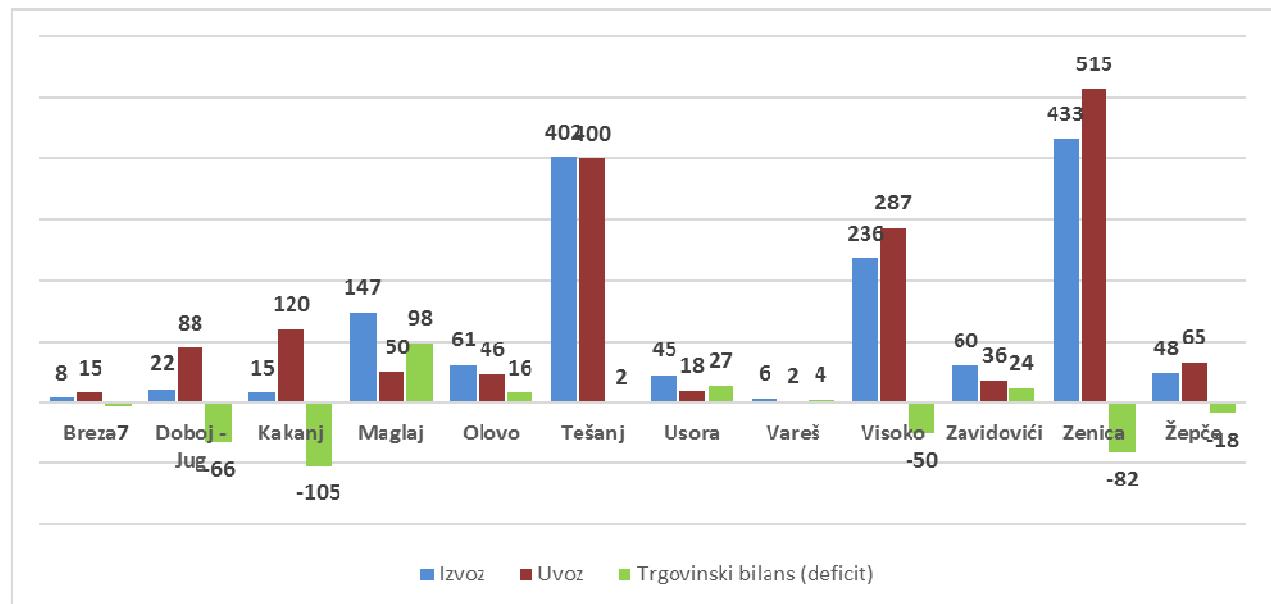
U 2017. godini u Federaciji BiH ostvaren je uvoz u ukupnom iznosu od 12.435 mil. KM što je za 13,8% više u odnosu na 2016. godinu. U ZDK uvoz iznosi 1.643 mil. KM što je za 0,4 % manje u odnosu na prethodnu godinu. Uvoz ZDK-a učestvuje u ukupnom uvozu FBiH sa 13,2%.

Povećanje uvoza zabilježeno je u nekoliko općina ZDK, najviše u Zenici za 49,3% i Usori za 27,5%, dok je najveće smanjenje uvoza zabilježeno u Visokom za 41,4% i Varešu za 21,7%.

Trgovinski deficit Federacije BiH u 2017. godini ostvaren je u iznosu od 5.181 mil. KM i bilježi povećanje za 11,0 % u odnosu na 2016. godinu, dok je u Zeničko – dobojskom kantonu zabilježen deficit u iznosu od 159 mil. KM i bilježi značajan rast za 140,9 % u odnosu na prethodnu godinu.

Procenat pokrivenosti uvoza izvozom u 2017. godini u FBiH iznosi 58,3 %, a u ZDK 90,3%.

Grafikon 14. Izvoz, uvoz i trgovinski bilans roba u mil. KM po općinama ZDK 2017

Izvor: (Uprava za indirektno oporezivanje, 2018) Obrada: Federalni zavod za programiranje razvoja

Tabela 5. Osnovni indikatori razvoja FBiH i Zeničko – dobojskog kantona

Elementi	Federacija BiH		Zeničko - dobojski kanton		Učešće kantona u FBiH	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017
Površina u km2	26.111	26.111	3.343	3.343	12,8	12,8
Stanovništvo u hilj. (proc. prema popisu)	2.206	2.201	361	360	16,4	16,4
Poreski prihodi u mil. KM	345	359	48	53	13,9	14,8
Poreski prihodi po stanovniku u KM	156	163,0	133	147	85,1	90,2
Industrijska proizvodnja - indeks	103	104	97,9	100,7	-	-
Izvoz robe - u 000 KM	6.259.782	7.254.540	1.582.287	1.483.111	25,3	20,4
Uvoz robe - u 000 KM	10.925.411	12.435.049	1.648.457	1.642.506	15,1	13,2
Pokrivenosti uvoza izvozom u %	57	58,3	96,0	90,3	-	-
Trgovinski bilans u mil. KM (deficit)	-4.665.629	-5.180.508	-66.171	-159.395	1,4	3,1
Zaposlenost - prosjek	457.974	467.894	72.106	74.796	15,7	16,0
Radno sposobno stanovništvo (15-64)	1.559.135	1.550.130	256.949	255.588	16,5	16,5
Radna snaga - broj	835.828	825.865	139.699	138.624	16,7	16,8
Stepen registrovane zaposlenosti u %	29,4	30,2	28,1	29,3	-	-
Stepen aktivnosti u %	53,6	53,3	54,4	54,2	-	-
Nezaposlenost – broj sa stanjem 31.12.	377.854	357.971	67.593	63.828	17,9	17,8
Stepen registrovane nezaposlenosti u %	45,2	43,3	48,4	46,0	-	-
Neto plata - prosječna u KM	839	860	730	737	87,0	85,7
Penzija - prosječna u KM	370	372	382	387	103,2	104,0
Broj penzionera – broj sa stanjem 31.12.	404.165	409.100	61.519	61.943	15,2	15,1
Broj poslovnih subjekata – broj sa stanjem 31.12.	105.083	105.961	13.086	13.294	12,5	12,5

OPĆINA MAGLAJ

Općina Maglaj ima površinu od cca 252 km², gdje u 40 naseljenih mjestu živi cca 23.202 stanovnika, a trenutno aktivno prisutnog stanovništva je 22.932 što je za cca 16.621 stanovnika manje u odnosu na popis iz 1991. godine kada je u Općini Maglaj živjelo 39.553 stanovnika. **Od ukupnog broja stanovnika zaposleno** je 4.358 od 16.358 radno sposobna stanovnika, što je u procentima 18,78% u odnosu na ukupno stanovništvo, 26,64% u odnosu na radno sposobno stanovništvo, odnosno 50,05% u odnosu na aktivno stanovništvo. **Nezaposlenih** je 4.358 stanovnika odnosno 49,95% u odnosu na aktivno stanovništvo (zaposlenih – 4.358 i nezaposlenih -4.350, čine radno aktivno stanovništvo – 8.708). **Prosječna neto plata u Općini Maglaj** u 2017. godini je bila 649,00 KM što je 75,46% prosječne neto plate u FBiH.

Općina Maglaj je u 2017. godini ostvarila **uvoz** od 49.719.434 KM, što je 0,40% učešća u uvozu FBiH, a za isti period je **izvezeno** 147.359.439 KM što čini 2,03% izvoza FBiH. **Pokrivenost uvoza izvozom** Općine Maglaj je 296,38%.

Prema rangu razvijenosti općina i gradova u Federaciji BiH za 2017. godinu, a koje je objavio Federalni zavod za programiranje razvoja, najrazvijenija općina je Centar Sarajevo, a odmah iza nje dolaze Neum, Čitluk, Ravno, Novo Sarajevo, Iličići, Široki Brijeg...

STRATEŠKI CILJEVI EKONOMSKE I FISKALNE POLITIKE OPĆINE MAGLAJ

CILJEVI I PRIORITETI OPĆINE MAGLAJ U RAZDOBLJU 2020.-2022.

U razdoblju 2020. -2022. godine, Općinski načelnik će utvrđene strateške ciljeve nastojati ostvariti putem usmjeravanja prioriteta ka intenzivnjem privrednom razvoju i strukturnim reformama neophodnim za ekonomski rast, uvećanje zaposlenosti i životnog standarda građana. S tim u vezi ovim dokumentom su određene osnovne politike djelovanja usmjerene na održivost javne potrošnje i povećanje konkurentnosti privrede u ovom srednjoročnom razdoblju.

Kako bi se ostvarili navedeni ciljevi, nužno je osigurati izvore finansiranja za provedbu istih, te je u tu svrhu izražena veza između strateških ciljeva i proračunskih programa. Naime, strateškim planom definišu se pravci djelovanja Općinskog načelnika putem općinskih službi, dok se proračunom definišu programi, aktivnosti i projekti te osiguravaju sredstva potrebna za provedbu.

Promjene poreznih stopa se najčešće donose na nivou Federacije, za sve, kako kantone, tako i općine. S tim u vezi općine kao najniži nivo vlasti malo, može izravno koristiti mjere fiskalne politike u poboljšanju ukupnog fiskalnog stanja općine. Općina kao osnovna jedinica lokalne samouprave, gdje se u biti odvija život opterećena je nepovoljno definisanim sistemima finansiranja, odnosno načinom raspodjele javnih prihoda između nivoa vlasti, kao i svim drugim još uvjek nedovoljno izgradnjениm sistemima, tako da jako malo imaju prostora za javne investicije. Potrebno je fiskalnu politiku Općine Maglaj, kao i svih općina u Federaciji

pogledati u okviru realnog i mogućeg, odnosno u okviru izravnog i neizravnog utjecaja viših nivoa vlasti.

Strategijom programa Općine Maglaj za razdoblje 2020.-2022. osigurava se kontinuitet provedbe strateških ciljeva utvrđenih Strategijom za razdoblje 2012.-2020.

Strategija programa Općine Maglaj za razdoblje 2020.-2022. obuhvatila je planove svih resora: od zdravstva, sistema socijalnih pomoći, boračko invalidske zaštite, prometa i prometne infrastrukture, nauke kulture, sporta, obrazovanja, civilne zaštite, zaštite prirode, okoliša i ostalih. Objedinjujući ih na jednom mjestu, Strategija je pridonijela boljoj koordinaciji u procesu odlučivanja o ključnim pitanjima ne samo pojedinačnih nadležnosti, već na nivou same Vlade, odnosno Općinskog načelnika.

Ključni ciljevi na nivou Općine Maglaj ostvarit će se kroz realizaciju slijedećih programa Sektora Ekonomskog razvoja:

- razvoj sektora malih i srednjih privrednih društava,
- izgradnje industrijskih zona i povećanje investicija,
- podrške razvoju poljoprivrede i proizvodnji zdrave hrane,
- podrške razvoju turizma i uslova za aktiviranje turističkih zajednica.

Strategija je obuhvatila i operativne programe koji se finansiraju iz sredstava pretpri stupnih programa Europske unije, ali i ukazala na početak korištenja drugih fondova. Strategijom se želi naglasiti da su sredstva dobivena iz fondova Europske unije i programi koji se iz istih finansiraju sastavni dio općinskog budžeta - proračuna. U narednom razdoblju ta će sredstva imati sve značajniji udio u finansiranju javnih potreba zbog čega ih trebamo promatrati komplementarno s onim dijelom koji se finansira iz izvornih budžetskih-proračunskih prihoda. Ciljeve Strategije nemoguće je provesti bez izvora finansiranja zbog čega je važno povezati strateško i programsko planiranje. Strateški planovi službi za upravu i drugih općinskih organa za razdoblje 2020.-2022., odnosno Strategija u cijelosti će biti povezani s budžetom-proračunom za isto razdoblje.

Smjernice ekonomske i fiskalne politike putem limita koji se dodjeljuju općinskim službama i drugim korisnicima budžeta – proračuna predstavljaju sponu između strateških prioriteta i budžeta - proračuna, te predstavljaju prvi korak u osiguranju alokacije budžetskih - proračunskih sredstava na one ciljeve kojima će se postići najveći učinak u prioritetnim područjima.

U skladu sa prethodno navedenim činjenicama Općina Maglaj je usvojila Plan kapitalnih investicija, gdje je definisana lista kapitalnih projekata rasporedjenih u pet kategorija i to:

- saobraćajna infrastruktura -33 projekta,
- vodovod i kanalizacija-13 projekata,
- javna rasvjeta -14 projekata,
- projekti društvenog značaja-15 projekata,
- projektna dokumentacija-10 projekata,

U svakoj od navedenih kategorija utvrđeni su prioritetni projekti koji će biti finansirani dijelom iz izvornih prihoda budžeta Općine Maglaj, dijelom sredstvima MZ i iz ostalih izvora finansiranja.

Strateški ciljevi obuhvaćeni Strategijom programa Općine Maglaj su:

- Animiranje i privlačenje novih investitora koristeći reputaciju postojećih uspješnih investicija i industrijske tradicije na području Općine Maglaj;
- Nastavak ekonomskog i društvenog razvoja sela obzirom na brojnost ruralnog stanovništva i značajne, neiskorištene poljoprivredne i druge mogućnosti;
- Dalje unapređenje kvalitete života u smislu komunalne, obrazovne i zdravstvene infrastrukture i zaštite životne sredine na području Općine Maglaj;
- Razvoj i aktiviranje preduzetničkog duha lokalnog stanovništva;
- Razvijanje imidža i brendiranje imena Maglaja, tipičnim maglajskim proizvodima i događajima;
- Kontinuirano usavršavanje rada općinske administracije, koje podrazumijeva visok stepen efikasnosti i kvaliteta, te preuzimanje vodeće uloge u pokretanju razvojnih inicijativa.

OSNOVNI MAKROEKONOMSKI POKAZATELJI OPĆINE MAGLAJ

Makroekonomski i privredni stabilnost

Makroekonomski i privredni stabilnost ostvariti će se sveobuhvatnim upravljanjem javnim finansijama kroz daljnje unaprjeđenje budžetskih - proračunskih procesa, jačanje sistema unutarnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru, te razvojem makroekonomске statistike. Pravedno i sveobuhvatno prikupljanje fiskalnih prihoda takođe će pridonijeti stabilnosti javnih finansija, a prvenstveno će biti usmjereno na poboljšanje kvalitete pružanja usluga poreznim obveznicima.

Od iznimne će važnosti biti jačanje kapaciteta za korištenje fondova Europske unije, te je cilj u predstojećem razdoblju u što većoj mjeri iskoristiti dodijeljena sredstva što će se ostvariti uspostavljanjem i dobivanjem dozvole za rad svih institucija predviđenih u provedbi IPA i budućih fondova Europske unije, kvalitetnom pripremom projekata u iznosu iznad dodijeljenih alokacija, sveobuhvatnom implementacijom projekata i kvalitetnim finansijskim upravljanjem, kvalitetnom pripremom programskih dokumenata za korištenje budućih sredstava Europske unije, kao i sistemskom i koordiniranom edukacijom o korištenju sredstava tijela Europske unije uključenih u sistem upravljanja i ostalih potencijalnih korisnika sredstava.

Optimalno okruženje za razvoj konkurentne privrede

Ekonomski politika u srednjoročnom razdoblju bit će usmjerena i na osiguravanje optimalnog okruženja za razvoj konkurentne privrede na području Općine Maglaj. Stoga će se poduzeti mјere za jačanje konkurenčne sposobnosti privrednih subjekata, koje uključuju restrukturiranje i razvoj pojedinih grana industrije, podršku razvoju malog i srednjeg biznisa, poticanje razvoja poljoprivrede u ruralnim područjima Općine Maglaj i provođenje inspekcijskih nadzora. Od velike važnosti za konkurenčnost privrede na području općine Maglaj je i razvijenje, konkurenčnije i fleksibilnije tržište rada čije će se funkcioniranje omogućiti kroz provođenje aktivnih mјera politike tržišta rada, razvoj institucija tržišta rada, otkrivanje i suzbijanje nezakonitosti u području sigurnosti i zaštite zdravlja na radu, te kroz otkrivanje i suzbijanje nezakonitosti koje su u vezi s radom i prijavljivanja radnika na obvezno penziono i zdravstveno osiguranje.

Uređena privreda bazirana je sa jedne strane na konkurentnosti poduzetnika, a sa druge strane u velikoj mjeri ovisi i o visokom stupnju povjerenja i zadovoljstvu potrošača. U skladu s tim, poboljšanje zaštite ekonomskih interesa i sigurnosti potrošača ostvariti će se uspostavom kvalitetnog sistema zaštite potrošača, provođenjem inspekcijskih nadzora u području zaštite privrednih interesa potrošača, provođenjem postupaka uzorkovanja prehrambenih i neprehrambenih proizvoda. Takođe, važan preduslov za održiv i konkurentan privredni rast jeste sveobuhvatnije korištenje prirodnih resursa putem jačanja konkurentnosti i održivosti energetskog sistema, npr. kroz podršku projektima proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora (Fotonaponske elektrane-solarne elektrane, MHE i vjetroelektrane) uklopljenih u lokalnu infrastrukturu (jedan od projekata Sektora 1-Ekonomski razvoj Strategije Općine Maglaj za period 2012-2020.godine) i stvaranje preduslova za njihovu realizaciju, što je ujedno i temeljni zadatak u nastupajućem periodu. Nadalje, radit će se na uspostavi registra eksplotacijskih polja svih prirodnih resursa (kamenolomi, rudnici uglja i dr.), saniranju i privođenju konačnoj namjeni neaktivnih i napuštenih (nesaniranih) eksplotacijskih polja, sprječavanju nelegalne eksplotacije prirodnih resursa.

Poseban akcenat strategijom, a u cilju stvaranja bolje socio-ekonomske situacije u Općini Maglaj će se staviti na:

- Jačanje vladavine prava,
- Poticanje znanja i kulture,
- Razvoj turizma,
- Ravnomjeran lokalni razvoj Općine Maglaj,
- Jačanje socijalne pravednosti,
- Pozicioniranje Općine Maglaj kao jedne od turističkih destinacija u BiH,
- Konkurentniji poljoprivredno-prehrambeni sektor,
- Zaštita okoliša i prostorni razvoj.

Budžetska 2020. i naredne dvije godine, tj. 2021-2022 mora biti obilježen nastavkom aktivnosti u vezi sa sanacijom posljedica izazvanih prirodnim nepogodama (poplava i klizišta), kako u dijelu privrede, tako i kod preostalog dijela građana sa područja općine Maglaj čije je imovina uništena ili oštećena ovim prirodnim nepogodama, a kojima još uvijek nisu sanirani njihovi stambeni objekti.

POLITIKA PRIHODA U 2020. GODINI

Imajući u vidu sve naprijed navedene činjenice, kao i ukupnu ekonomsku situaciju u kojoj se nalazi Federacija BiH i kantoni, prihodi u 2020. godini će se planirati u skladu sa nezvaničnim procjenama koje je sačinilo Federalno ministarstvo finansija, a na osnovu prognoza makroekonomskih pokazatelja izrađenih od strane Direkcije za ekonomsko planiranje (DEP), kao i daljom primjeni Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju u skladu sa dinamikom smanjenja i ukidanja carina na uvoz dobara porijeklom iz EU, te primjenom člana 21. Zakona o akcizama, koji podrazumijeva kontinuirano usklađivanje stopa akciza u BiH sa minimalnim standardima u EU.

Projekcija prihoda koji prema Zakonu o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH pripadaju Općini Maglaj, u 2020. godini, osim što se temeljila na evidentiranom prilivu za period januar – april 2019. godine, koji odražava primjenu, kako postojećih, tako i novih i izmijenjenih propisa, zasniva se i na respektovanju relevantnih činjenica sistematizovanih u stavovima i preporukama Federalnog ministarstva finansija o mogućem trendu rasta prihoda.

U prognoziranju prihoda značajno mjesto zauzima planiranje i očekivani priliv prihoda od indirektnih poreza i kao što je već naznačeno, oslanja se na nezvanične projekcije Federalnog ministarstva finansija i u direktnoj je vezi sa utvrđenim koeficijentom učešća Općine Maglaj u raspodjeli na nivou FBiH (Uputstvo koje se donosi za svaku budžetsku godinu i u 2019. godini iznosi 1,056%, što je neznatno smanjenje za 0,008 u odnosu na prethodnu 2018.godinu, kada je ovaj koeficijent za Općinu Maglaj iznosio 1,064.), iz jednostavnog razloga što indirektni porezi u strukturi ukupnih prihoda Općine Maglaj, izuzimajući tekuće i kapitalne potpore učestvuju sa cca 50%.

Projekcija, također, mora obuhvatiti i realne kvantifikacije direktnih prihoda, posebno sa aspekta novih odnosa u raspodjeli istih sa kantonima, što je definisano izmijenjenim odredbama Zakona o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine, a prema kojim jedinicama lokalne samouprave pripada 34,46%, a kantonima 65,54% od prihoda po osnovu poreza na dohodak, izuzimajući sarajevski kanton.

Prihodi od indirektnih poreza u Općini Maglaj su predstavljeni prihodima od indirektnih poreza koji pripadaju Općini Maglaj shodno koeficijentu učešća istih u raspodjeli, kao i prihodima od indirektnih poreza koji pripadaju Direkciji za puteve ZE-DO Kantona, kao budžetskom korisniku, odnosno pripadajućem dijelu Općine Maglaj (42% općinama, a 58% kantonu).

Imajući u vidu da je na nivou Federacije BiH donesen Zakon o porezu na dohodak koji se primjenjuje od 01.01.2009. godine, porez na dohodak je predstavljen na način što su porezi, koji po definiciji predstavljaju porez na dohodak u 2019. godini, planirani u dvije grupe, porezi koji predstavljaju zaostale obaveze po osnovu poreza na dobit građana i poreza na plaću, te porez na dohodak koji je regulisan novim zakonom.

Stabilni i održivi javni prihodi, u dugoročnom smislu su mogući samo ako su zasnovani na privrednom rastu i rastu broja zaposlenih, što znači da je primarni cilj obezbijediti poslovni ambijent koji će biti stimulativan za ekonomski rast. Osnovni problem visokog opterećenja privrede su stope doprinosa na teret radnika i poslodavca (41,5%), te je stoga neophodno tražiti put ka rasterećenju privrede. Prosječne stope doprinosa po osnovu oporezivanja rada zemalja Organizacije za ekonomsku saradnju i razvoj (OECD) su 29,5%.

Struktura i kretanje osnovnih potkategorija, glavnih grupa i nekih analitičkih prihoda budžeta Općine Maglaj za period 2020.-2022. godinu

Prilog: Tabela 6. i 7.

OPĆINA MAGLAJ

U 000 KM

Rb	Naziv prihoda	Vrsta prihoda	Izvršenje budžeta 2018.	Plan 2019.	Projekcija budžeta 2020.	Projekcija budžeta 2021.	Projekcija budžeta 2022.
1	2	3	4	5	6	7	8
	Porezni prihodi,neporezni prihodi i primici i finansiranje (1.+2.+3.)		7.219	8.902	8.914	9.113	9.315
	Porezni prihodi		4.032	4.262	4.657	4.747	4.857
	Porez na dobit pojedinaca i poduzeća	711000	0	1	1	1	1
	Porez na plaću i radnu snagu	713000	0	1	1	1	1
	Porez na imovinu	714000	497	458	605	615	620
	Domaći porezi na dobra i usluge	715000	0	0	0	0	0
	Porez na dohodak	716000	795	845	865	885	915
	Prihodi od indirektnih poreza na ime fin.autocesta	717114	87	237	265	270	280
	Prihodi od indirektnih poreza koji pripadaju Direkciji cesta	717131	248	270	320	345	350
	Prihodi odindirektnih poreza FMF	717141	2.405	2.450	2.600	2.630	2.690
	Neporezni prihodi i primici i finansiranje (1.+2.+3.)		3.187	4.640	4.257	4.366	4.458
1	Neporezni prihodi (1.+2.+3.+4.+5.)		3.092	4.600	4.157	4.246	4.328
	Neporezni prihodi (1.1.+1.2.+1.3.+1.4.+1.5.+1.6.+1.7.+1.8.+1.9)	721000	48	52	53	56	56
1.1.	Prihod od finansijske i nematerijalne imovine	721110	0	0	0	0	0
1.2.	Prihod od zemljišne rente i iznajmljivanja	721120	23	26	28	28	28
1.3.	Ostali prihodi od finansijske i nematerijalne imovine	721210	2	1	2	3	3
1.4.	Ostali prihodi od imovine	721230	23	25	23	25	25
1.5.	Kamate primljene od pozajmica od drugih nivoa vlade	721310	0	0	0	0	0
1.6.	Kamate promljene od pozajmica pojedincima i neprofitnim organizacijama	721320	0	0	0	0	0
1.7.	Naknade primljene od pozajmica od drugih nivoa vlade	721410	0	0	0	0	0
1.8.	Naknade primljene od pozajmica pojedincima i neprofitnim organizacijama	721420	0	0	0	0	0

1.9.	Prihodi od pozitivnih kursnih razlika	721510	0	0	0	0	0
1	Administrativne takse	722100	76	85	90	95	95
2	Komunalne takse	722300	324	380	395	405	410
3	Ostale budžetske naknade	722400	724	1305	1020	1025	1055
4	Posebne naknade i takse	722500	369	564	390	410	420
5	Prihodi od pružanja usluga budžetskih korisnika	722600	90	110	115	118	120
6	Prihodi od neplaniranih uplata	722700	25	50	40	45	50
		722000	1.608	2.494	2.050	2.098	2.150
7	Tekuće potpore	730000	1.386	1.649	1.717	1.720	1.730
4.1.	Tekuće potpore iz inostranstva	731110	50	0	0	0	0
4.2.	Od ostalih nivoa vlasti	732110	1.336	1.649	1.717	1.720	1.730
4.2.1.	Primljeni grantovi od države	732111	0	0	0	0	0
4.2.2.	Primljeni grantovi od Federacije	732112	305	556	562	565	570
4.2.3	<i>Primljeni grantovi od Republike Srpske</i>	732113	0	0	0	0	0
4.2.4.	<i>Primljeni grantovi od kantona</i>	732114	1.001	1.093	1.155	1.155	1.160
4.2.5.	<i>Primljeni grantovi od gradova</i>	732115	0	0	0	0	0
4.2.6.	<i>Primljeni grantovi od općina</i>	732116	30	0	0	0	0
4.2.7.	<i>Primljeni grantovi od ostalih</i>	732119	0	0	0	0	0
5.	<i>Kapitalni transferi</i>	740000	31	398	320	355	375
5.1.	<i>Kapitalni transferi od inostranih vlada i međunarodnih organizacija</i>	741000	0	0	0	0	0
5.2.	<i>Kapitalni transferi od ostalih nivoa vlasti</i>	742000	31	398	320	355	375
5.2.1.	<i>Kapitalni transferi od Federacije</i>	742112	8	260	270	275	290
5.2.2.	<i>Kapitalni transferi od Kantona</i>	742114	23	138	50	80	85
8	Ostali prihodi koji nisu obuhvaćeni navedenim kontima		19	7	17	17	17
2	PRIMICI		95	40	100	120	130
	Primici (2.1.-2.8.)		95	40	100	120	130
2.1.	Primici od prodaje stalnih sredstava	811110	95	40	100	120	130
2.2.	Primici od privatizacije	811120	0	0	0	0	0

2.3.	Kapitalni grantovi od nevladinih izvora	811300	0	0	0	0	0
2.4.	Kapitalni grantovi od nevladinih izvora	811300	0	0	0	0	0
2.5.	Ostali kapitalni primici	811900	0	0	0	0	0
2.6.	Kapitalne potpore iz inostranstva	812100	0	0	0	0	0
2.7.	Kapitalne potpore od ostalih nivoa vlasti (2.7.1.-2.7.7.)	812210	0	0	0	0	0
2.7.1.	<i>Primljeni grantovi od Države</i>	812211	0	0	0	0	0
2.7.2.	<i>Primljeni grantovi od Federacije</i>	812212	0	0	0	0	0
2.7.3.	<i>Primljeni grantovi od Republike Srpske</i>	812213	0	0	0	0	0
2.7.4.	<i>Primljeni grantovi od kantona</i>	812214	0	0	0	0	0
2.7.5.	<i>Primljeni grantovi od gradova</i>	812215	0	0	0	0	0
2.7.6.	<i>Primljeni grantovi od općina</i>	812216	0	0	0	0	0
2.7.7.	<i>Primljeni grantovi od mjesnih zajednica</i>	812217	0	0	0	0	0
2.7.8.	<i>Primljeni grantovi od ostalih nivoa vlasti</i>	812219	0	0	0	0	0
2.8.	Primljene otplate datih zajmova i povrata učešća u kapitalu	813000	0	0	0	0	0
3	FINANSIRANJE (ukupno od r.br. 36. do r.br. 37.)		0	0	0	0	0
	Dugoročni krediti i zajmovi	814000	0	0	0	0	0
	Kratkoročni krediti i zajmovi	815000	0	0	0	0	0
	Neraspoređeni višak prihoda	590000	420	752	285	305	315

Tabela 6.

Projekcija prihoda po ekonomskoj klasifikaciji na nivou podkategorije za period 2020.-2022.

Podkategorija	Vrsta prihoda	Realno	Plan za	P r o j e k c i j a		
		2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
	I Porezni prihodi	4.032.000	4.262.000	4.657.000	4.747.000	4.857.000
711	Porez na dobit pojedinaca i preduzeća(porez na dohodak od 01.01.2009. god.)	0	1.000	1.000	1.000	1.000
713	Porezi na plaće (porez na dohodak od 01.01.2009. god.)	0	1.000	1.000	1.000	1.000
714	Porezi na imovinu	497.000	458.000	605.000	615.000	620.000
715	Domaći porezi na promet dobara i usluga	0	0	0	0	0
716	Porez na dohodak	795.000	845.000	865.000	885.000	915.000
717	Prihodi od indirektnih poreza	2.740.000	2.957.000	3.185.000	3.245.000	3.320.000
719	Poseban porez na plaću	0	0	0	0	0

	II Neporezni prihodi	1.660.000	2.553.000	2.110.000	2.161.000	2.213.000
721	Prihodi od poduzet. aktiv. i imov. i prihodi od poz.kursnih raz.	48.000	52.000	53.000	56.000	56.000
722	Naknade i takse i prihodi od pružanja javnih usluga	1.608.000	2.494.000	2.050.000	2.098.000	2.150.000
723	Novčane kazne po opć. prop.	4.000	7.000	7.000	7.000	7.000
	III Tekuće potpore-grantovi	1.386.000	1.649.000	1.717.000	1.720.000	1.730.000
731	Potpore iz inostranstva	50.000	0	0	0	0
732	Tekuće potpore viših nivoa vlasti	1.336.000	1.649.000	1.717.000	1.720.000	1.730.000
	IV Donacije	15.000	0	10.000	10.000	10.000
733	Donacije	15.000	0	10.000	10.000	10.000
	V Kapitalni transferi	31.000	398.000	320.000	355.000	375.000
741	Kapitalni transferi od inostranih vlada i medj.organizacija	0	0	0	0	0

742	Kapitalni transferi od ostalih nivoa vlasti	31.000	398.000	320.000	355.000	375.000
	IV Kapitalni primici	95.000	40.000	100.000	120.000	130.000
811	Primici od prodaje stalnih sred.	95.000	40.000	100.000	120.000	130.000
	U K U P N O	7.219.000	8.902.000	8.914.000	9.113.000	9.315.000

Tabela 7.

Ukupni porez na dohodak (porez na dobit građana – zaostali porez, porez na plaću i radnu snagu – zaostali porez i prihodi od poreza na dohodak – po novom Zakonu o porezu na dohodak), koji predstavlja sintetički izraz dosadašnjih poreza građana, u 2018. godini se planira u iznosu od 847.000 KM i za 6,54% su veći od realizovanih u 2018. godini. Projekcije poreza na dohodak u periodu 2020.-2022. godina očekuju se u nešto većem iznosu od onih iz 2019. godine, te za 2020. godinu iznose 867.000 KM, za 2021. godinu 887.000 KM i za 2022. godinu u iznosu od 917.000 KM.

Iz tabelarnog pregleda, također je vidljivo da se ukupni prihodi od poreza u 2019. godini očekuju u iznosu od 4.262.000 KM i veći su u odnosu na realizovane u prethodnoj godini za 5,70% i predstavljaju 47,88% ukupnog prihodovnog potencijala 2019. godine. Projekcija ukupnih prihoda od poreza u 2020. godini je 4.657.000 KM, dok se u 2021. godini očekuje rast ukupnih prihoda od poreza za 1,93% u odnosu na iste u 2020. godini i iznose 4.747.000 KM. Prema projekcijama Općine Maglaj ukupni prihodi od poreza u 2022. godini iznose 4.857.000 KM ili 2,32% više u odnosu na 2021. godinu i predstavljaju 52,14% prihodovnog potencijala 2022. godine.

Neporezni prihodi planirani su u iznosu od 2.553.000 KM u 2019. godini, a prema projekcijama, 2.110.000 KM u 2020. godini, 2.161.000 KM u 2021. godini ili 2,42% više u odnosu na 2020. godinu i 2.213.000 KM u 2022. godini ili 2,41% više u odnosu na 2021. godinu.

Od tekućih transfera i donacija u 2019. godini očekuje se 1.649.000 KM ili 17,70% više u odnosu na realizaciju 2018. godine. Prema projekcijama u 2020. godini od tekućih transfera i donacija se očekuje 1.727.000 KM ili 4,73% više u odnosu na 2019. godinu, 1.730.000 KM u 2021. godini ili 0,17% više u odnosu na 2020. godinu, 1.740.000 KM u 2022. godini ili 0,58% više u odnosu na 2021. godinu.

Kapitalni transferi za period 2020-2022. godine proicirani su u iznosu od 320.000 KM za 2020. godinu, 355.000 KM u 2021. i 375.000,00 KM u 2022. godini.

Primici u 2019. godini se planiraju u iznosu od 40.000 KM, te prema projekcijama u 2020. godini iznose 100.000 KM. Primici u 2021. godini, prema projekcijam, iznose 120.000 KM, a isti se i u 2022. godini procjenjuju na iznos od 130.000 KM.

Na osnovu iznesenog se vidi da ukupni Budžet Općine Maglaj u 2019. godini iznosi 8.902.000 KM ili 23,31% više u odnosu na realizaciju prethodne 2018. godine. Prema projekcijama Budžet Općine Maglaj u 2020. godini iznosi 8.914.000 KM ili 0,13% više u odnosu na 2019. godinu, u 2021. godini iznosi 9.113.000 KM ili 2,23% više u odnosu na 2020. godinu, i u 2022. Budžet Općine Maglaj, prema projekcijama, iznosi 9.315.000 KM ili 2,22% više u odnosu na Budžet 2021. godine.

Rizici ostvarenja projiciranih prihoda mogu biti:

- Ključni rizik za ostvarenje ovoga scenarija u kratkom roku bi moglo predstavljati interne dinamike u BiH koje se manifestuju kroz komplikovan sistem donošenja odluka i formiranje vlasti nakon općih izbora u 2018. godini. Takođe, eventualni zastoj u reformskim procesima gotovo sigurno bi se negativno odrazilo i na ekonomski rast. Srednjoročno, postoji rizik migracije stanovništva što bi uz ostalo moglo rezultirati smanjenjem produktivnosti rada i sporijim rastom BDP-a.

- Najveći rizik po pozitivne promjene na tržištu rada predstavljaju eventualna odstupanja, odnosno neprovođenja planiranih strukturnih reformi. Na kretanje ukupnog nivoa cijena uticaj bi mogli imati interni (promjene cijena komunalija, povećanje akciza), kao i eksterni faktori (primarno kretanje cijena sirove nafte i hrane), te bi svako povećanje cijena koje je brže od pretpostavljenog u osnovnom scenariju moglo uvećati nivo inflacije.
- veće usporavanje predviđenog ekonomskog rasta; (Eksterno okruženje predstavlja ključnu strukturnu odrednicu domaće ekonomije, pa stoga i ključni rizik po ekonomski rast leži u eventualnom slabljenju izvozne tražnje, što bi dovelo do smanjenja izvoza bh. proizvoda na inostrana tržišta, posebno izvoza na tržišta zemalja EU)
- nepredviđene promjene poreznih politika (odsustvo stabilnih koeficijenata raspodjele indirektnih poreza i nepredviđene promjene istih i dr.);
 - makroekonomske pretpostavke; - razvoj drugih događaja (elementarne nepogode, promjena nivoa zaduženosti, rad porezne administracije i dr.). Administracija poreznog sistema predstavlja rizik i po projekcije prihoda. Porezni prihodi zavise od unaprijeđenja usklađenosti BiH Institucija i entiteta s jedne strane i svih nivoa vlast unutar Federacije BiH, pogotovo kad su u pitanju prognoze prihoda od indirektnih poreza.

Projekcije su rađene pod pretpostavkom da neće doći do prijenosa nadležnosti, sa nivoa Federacije BiH i kantona na nivo općina, ili pak da će prijenos nadležnosti pratiti i prijenos odgovarajućih neophodnih finansijska sredstva za finansiranje istih.

Broj: 01-14-11-951/19
Datum, 14.05.2019. godine

Načelnik općine
Mirsad Mahmutagić